

A liba, a róka és a görény

Negyedik alkalommal járt az elmúlt hetekben *Dér József*, az *egerszóláti Ho Si Minh Termelőszövetkezet* elnöke és a tsz főigazgató-vezetője, *Simon Gábor* Vietnamban. Délkelet-ázsiai barátaik régebben is, most is azért hívták meg őket, hogy több évtizedes szakmai tapasztalataikat, tudásukat megosszák velük. Mint a termelőszövetkezet neve is mutatja, igen szoros kapcsolat fűzi össze az egerszóláti és a vietnami parasztokat. Ez a termelőszövetkezet volt ugyanis az, amelyik tíz évvel ezelőtt az első ötezer magyar libatojást elküldte Vietnamba, hogy ott meghonosítsák a lúdtenyésztést. És azóta Vietnamban jól ismerik a magyar libát, hiszen a gazdaságok mind eredményesebben járulnak hozzá területükön a húselállításához.

Az elnöknek és munkatársának most az volt a feladata, hogy megállapítsa, alkalmasak-e a lúdtenyésztésre Észak-Vietnam egynémely tartományában az elhagyott, üresen álló sertésletelek. Két városban, Hanoi környékén meg is találták azt a helyet, ahol egyszerűbb módosításokkal, összesen mintegy 80 ezer napszliba nevelhető, miközben 140 ezer tojásra is nyereségesen tehetnek szert.

Termékszerkezet-váltás

Az elnök azt mondja: ez a tapasztalat 22 év alatt halmozódott fel a termelőszövetkezetben; azóta foglalkoznak lúdtenyésztéssel. Régebben csakis növényi kultúrával foglalkoztak, főleg szőlőt termesztettek, ám a 2400 hektáros szövetkezeti területből csak 1400 hektár volt művelhető. Kedvezőtlen termőhelyi adottságú tsz-ként tartották számon őket; földjük értékét 6,8 aranykoronára becsülték. Igaz, a szőlő, az olaszrizling nagyon jó minőségű, de 150 hektáros kertjükből a legjobb évben sem tudtak ezer tonnánál többet szállítani az *Egri Borkombinátnak*. Így csak egy út állt előttük: a termékszerkezet-váltás.

— 1964-ben vásároltuk meg az első ezer libatojást — meséli *Dér József*. — Egy borjúnevelőből sebtében átalakított helyiségben rögtön kipróbáltuk: mire jutnánk a keltetéssel. S jöllehet az influenzássá lett kislibákból az első két hét

alatt hatszáz elpusztult, a maradék négyszáz jó eredményt hozott. Egy-egy tojótól átlagosan 40 tojáshoz jutottunk és ezeket tovább szaporítottuk.

Hétszázezer tojás a keltetőben

Egy évvel később 2000, 1969-ben pedig, amikor felépült a keltetőüzemünk, már százezer libát keltettünk, most hétszázezernél tartunk. És mind eladható! Állandó felvásárlónk és kitűnő partnerünk a *Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat*, valamint egy francia és egy osztrák kereskedelmi cég.

Eladják a tollat is, és csakis az ő libáik tojását tartja alkalmasnak a *Phylaxia* arra, hogy libainfluenza elleni szérumot gyártson belőle. És ezt az állatgyógyászati készítményt nemcsak hazai, hanem külföldi felhasználók is vásárolják.

Bunda és prém

Egy kis séta a gazdaságban és bátran meglepődhetünk: *rókat* és *görényt* is tenyésztenek. Vajon hogyan született ez az ötlet?

— A libatenyésztésben 8-10 százalékos a természetes elhullás és évenként 50-60 ezer tojást is meg kell semmisítenünk. Nagyon sajnáltuk a veszteséget és elhatároztuk: ezt a hulladékot hasznosítjuk. Ezért 1982-ben rókafarmot létesítettünk.

Az idén háromszáz fehér róka és két sarki róka hízik, fényesedik a törzstenyészetben. És mert a számítások kedvezőek voltak, egy évvel később prémgörényfarmot is építettek: most négyszáz kevésbé illatos, ám annál drágább bundájú állatocskáról gondoskodnak. S ami a fő: e két húsevő ragadozóval etetik fel az elhullott libákat és a keltetésre alkalmatlan tojásokat. Sőt — halljuk *Dér Józseftől* — még a *Debreceni Állatforgalmi és Húsipari Vállalattól* is vásárolnak erre a célra egyéb hulladékot.

A számvetés pedig? Kikészítés után a róka bundájáért 3500, a görény prémjéért pedig 500 forintot kapnak. Így boldogul Egerszóláton és Egerbaktán 264 szövetkezeti parasztember. Azt mondják:

ERDEI KATALIN FELVÉTELE

ki-ki havonta ötezer forint körüli fizetéssel tér haza a tsz-ből.

Az elnök is elégedett. Akárcsak a tavalyit, az idei évet is legkevesebb 100 millió forintos árbevétellel szeretné zárni — és 800 ezer dolláros tőkés exporttal.

Hiába, sok lúd — gondot győz.

Mérő Miklós